

19.1.2021

VM021:00/2020

Digi arkeen -neuvottelukunta, kokous 6/2020
Hyväksytään 21.1.2021 kokouksessa 7

Aika Torstai 10.12.2020 klo 9-11

Paikka Microsoft Teams -verkkokokous

[Liity kokoukseen napsauttamalla tätä](#)
[Lisätietoja](#) | [Kokousasetukset](#)

Paikalla Puheenjohtaja: Marianne Heikkilä, pääsihteeri, Marttaliitto

Jäsenistö:

Varapuheenjohtaja: Sari Vapaavuori, kehittämisspäällikkö, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry

Varajäsen: Juha Viitanen, järjestösuunnittelija, Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry (EKL Eläkkeensaajien Keskusliitto ry)

Tarja Heponiemi, tutkimusprofessori, DigilIN tutkimushankekonsortio (THL)

Varajäsen: Sari Kujala, tutkijatohtori, DigilIN tutkimushankekonsortio (Aalto-yliopisto)

Markku Möttönen, järjestöpäällikkö, Vammaisfoorumi (Näkövammaisten liitto ry)

Varajäsen: Sami Älli, Saavutettavuusyksikön johtaja, Vammaisfoorumi (Kehitysvammaliitto ry)

Varajäsen: Jussi Kivipuro, kehittämisjohtaja, Suomen UNICEF ry [9.30-10.30 paikalla]

Heidi Alander, hallituksen jäsen, Moniheli ry

Varajäsen: Peter Kariuki, pääsihteeri, Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO

Juulia Anderson, toiminnanjohtaja, ENTER ry

Varajäsen: Ulla Korhonen, Apuomena ry

Varajäsen: Johanna Lindholm, sakkunnig, Svenska Finlands folkting

Miikka Lönnqvist, hallintojohtaja, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Varajäsen: Ville Vaarne, viestintäpäällikkö, Suomen Kirjastoseura ry

Mari Kannisto, suunnittelupäällikkö, Kela

Varajäsen: Elina Sipola, suunnittelija, Kela

Mattias Lindroth, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto ry

Varajäsen: Hanna Menna, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto ry

Varajäsen: Leena Nyman, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Viena Rainio, ylitarkastaja, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Varajäsen: Eetu Komsa, ylitarkastaja, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Marko Latvanen, erityisasiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto

Varajäsen: Minna Piirainen, projektipäällikkö, Digi- ja väestötietovirasto [osan aikaa estynyt]

Panu Artemjeff, erityisasiantuntija, oikeusministeriö

Varajäsen: Katriina Nousiainen, erityisasiantuntija, oikeusministeriö

Tapani Sainio, kulttuuriasiainneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö

Varajäsen: Victor Nyberg, erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö

Juha Katainen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö [klo 10.12 asti]

Postiosoite

Postadress

Postal Address

Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite

Besöksadress

Office

 Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

Puhelin

Telefon

Telephone

 0295 16001
 +358 295 16001

Faksi

Fax

Fax

s-posti, internet

e-post, internet

e-mail, internet

valtiovainministerio@vm.fi

Katju Holkeri, finanssineuvos, valtiovarainministeriö

Sihteeristö:

Pirre Laaksonen, koordinaattori, valtiovarainministeriö
 Johanna Nurmi, finanssineuvos, valtiovarainministeriö
 Marjukka Saarijärvi, ohjelmapäällikkö, valtiovarainministeriö
 Suvi Savolainen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
 Sanna Sinisalo, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö
 Heikki Talkkari, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Poissa:

Selda Demirtas, hallituksen jäsen, Suomen nuorisolan kattojärjestö Allianssi ry
 Ilona Salonen, tf. verksamhetsledare, SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
 Joonas Mikkilä, Digi- ja koulutusasioiden päällikkö, Suomen Yrittäjät ry

1 Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 9.00 ja hyväksyttiin esityslista.

2 Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja liitteen 1 mukaisesti julkaistaviksi [julkisilla hankesivuilla](#).

[Liite 1 Pöytäkirja 12.11.2020 kokous \(linkki Tiimeriin\)](#)

3 Tiedoksi: Johtopäätökset ja yhteenveto pyöreän pöydän keskustelusta: Hyvinvointi ja osallisuus digitaalisessa yhteiskunnassa

Todettiin johtopäätökset ja yhteenveto julkaistun 1.12.2020 [VM:n verkkosivuilla](#) ja sitä edeltävä käsittely VM/JulICT johtoryhmässä 30.11. sekä toimitus ministeri Paaterolle. Johtoryhmä otti lämmöllä vastaan ja nähdään tärkeinä asioina, kannustivat päätöksiä eteenpäin edelleen.

Mieluusti toivotaan, että kaikki jakavat edelleen omissa kanavissaan. Toivottiin ja sovittiin, että VM käännättää myös ruotsiksi materiaalit sekä tiivistelmän englanniksi.

[Liite 2 Johtopäätökset pyöreän pöydän tilaisuudesta 29.10.2020 \(linkki Tiimeriin\)](#)

[Liite 3 \(Liite\) Yhteenveto pyöreän pöydän keskustelusta Hyvinvointi ja osallisuus digitaalisessa yhteiskunnassa \(linkki Tiimeriin\)](#)

4 DigiIN-hanke - Digisyrjäytyminen ja digipalveluiden käytettävyys, Tarja Heponiemi, tutkimusprofessori THL ja Sari Kujala, tutkijatohtori, Aalto-yliopisto

Lisätietoja: www.digiin.fi katso myös hankkeessa tehty Digi-Iloa video https://youtu.be/zCcLFp_WD1U

Liitteen mukaisesti esiteltiin hanketta, jossa tavoitteina on: Uudistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukulttuuria; Saada parempia sähköisiä palveluja kaikille; Ehkäistä haavoittuvassa asemassa olevien syrjäytymistä.

Hankkeessa on viisi eri teemaa, ohjausryhmässä laajasti keskeisiä toimijoita.

Finsote-kysely on paraikaa käynnissä ja keväällä 2021 saataneen uudempaa aineistoa, jota voidaan verrata v.2017 tuloksiin. Esteistä muutama nosto: henkilökohtainen tapaaminen suurin tekijä, lisäksi turvallisuus (mm.henkilötiedot) ja asenneasiat (digi ei kiinnosta).

Heponiemen vetämä osa-hanke digisyrjäytymisestä: oma osaaminen korkeimmalla tasolla. Jotka eniten sote-palveluja tarvitsevat vähiten kokevat hyötyvänsä digipalveluista. Köyhyys on yhteydessä ...

Johtopäätöksiä: Digipalveluiden yleistymisen saattaa voimistaa jo olemassa olevaa sosiaalista ja terveyteen liittyvää eriarvoisuutta • Taloudellisesti, terveydellisesti ja sosiaalisesti muita heikommassa asemassa olevat kokevat hyötyvänsä vähiten sähköisistä palveluista • Riski palveluista syrjäytymiseen ja hyvinvoinnin heikkenemiseen on erityisen suuri jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevilla ryhmillä. • Digiosaamisesta tulisi huolehtia • Etenkin digisyrjäytymisriskissä olevien ryhmien digiosaamisen parantamiseen olisi nyt tärkeä panostaa • Osa tarvitsee tukea digipalveluiden käyttöön, osa ei tuettunakaan pysty käyttämään.

Kujalan vetämässä osa-hankkeessa keskeistä: saatavuus, motivaatio, taidot ja käyttäjäkokemus, myös terveystietämys ja omahoitotaidot terveyspuolella sekä laatu ja tietoturva. Keskitytään erityisesti käyttäjäkokemus osa-alueeseen ja erityisesti ikääntyneisiin. Suurin ongelma ettei terveystietojaan löydä tai ne puuttuu kokonaan.

Käytettävyys liittyy vahvasti *halukkuuteen* käyttää digiä. Johtopäätöksenä: palvelujen laadusta on hyvä lähteä liikkeelle -> käyttäjäkeskeisyys, helppokäyttöisyys, saavutettavat [palvelut] on emotionaalisesti palkitsevaa.

Hankkeessa tehdään yhteistyötä mm. DigiFinlandin ja Terveystieteiden kanssa saadakseen palautetta ja yhteiskehittämistä. Tärkeää erityisryhmien huomioiminen.

Keskustelusta:

Käytiin erittäin vilkas keskustelu, jonka puheenvuoroissa erityisesti ruodittiin häpeä- aihetta sekä alustuksessa mainittuun eroon maaseudun vaikutuksesta ("Iäkkäät, vähän koulutetut ja *maalla asuvat* kokivat hyötyjen jäävän vähäisiksi, mutta tämä selittyi osittain eroilla sähköisten palvelujen saatavuudessa, käyttötaidoissa ja käytön laajuudessa."). Tähän todettiin että löydös oli erittäin pieni ja lähinnä selittyi pitkillä etäisyyksillä.

Käytiin keskustelua myös järjestöjen merkittävästä roolista erityisesti digituen antajina. Pohdittiin myös mitä kaikkea hyvää digipalvelut ja –ratkaisut ovat tuoneet ja osaltaan vähentäneet eriarvoistumista - > nettiterapia on erityisesti koronan aikana huomattu madaltaneen kynnyksestä hakeutua anonyymistikin palveluihin.

Todettiin myös DigiIN-hankkeen tulosten olevan hyödyllisiä mm. Digiohjelmassa valmistelussa olevaan mittaristoon liittyen.

Puheenjohtaja ehdotti, että aiheesta kirjoitettaisiin alustajien kanssa mielipidekirjoitus vielä ennen joulua, jota voitaisiin tarjota ensisijaisesti HS:lle.

[Liite 4: DigiIN: Digisyrjäytyminen ja digipalveluiden käytettävyys \(linkki Tiimeriin\)](#)

5 Neuvottelukunnan elinkeinoelämä-yhteistyön kehittäminen, sihteeristöstä Marjukka Saarijärvi ja Suvi Savolainen, VM

Sihteeristö alusti keskustelun pohjaksi elinkeinoelämän-yhteistyön kehittämiseksi ajatuksia ja ehdotuksia siitä millaista yhteistyötä tulisi ja voisi suunnitella ja käynnistää tällä kaudella.

Pohdittiin olisi hyvä kuulla digipalvelujen tilaajia ja tuottajia, jotenkin yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. Voisivatko teemat olla esimerkiksi digituki, onnistuneet digiloikat, sudenkuopat, miten yksityinen sektori kehittää palveluita. Alustuksia em. aiheista neuvottelukunnan kokouksiin tai erillinen tilaisuus yksityisille palveluntuottajille, "messut"/foorumi-tyyppinen tilaisuus. Todettiin, että tärkeää on tasapuolisuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Keskustelussa todettiin, että tämä on erittäin tärkeä teema ja esittelyssä oli hyviä ideoita. Todettiin, että on myös erittäin tärkeää saada yritys näkökulmaa tuleviin pyöreän pöydän keskusteluihin mukaan. Tärkeää yleisesti on pitää mielessä, ettei esittelyistä tule "mainospuheita" vaan saataisiin aidosti hyödyttävää dialogia esimerkiksi teema-keskustelujen kautta.

Päätettiin perustaa pienryhmä kiinnostuneista tämän aiheen pariin jatkotyöstämään ehdotuksia ja yhteistyömuotoja. Ryhmää vetää Leena Nyman EK ry:stä ja mukaan ilmoittautui ainkain Jussi, Mattias, Sari K, Sami, Mari, Marjukka ja Suvi.

[Liite 5 Elinkeinoelämä-yhteistyön kehittäminen](#)

6 Tietoisku: Valli ry Ikäteknologiakeskus pankkipalveluselvitys 2020 tulokset, Sari Vapaavuori, kehittämisspäällikkö, Valli ry

[Ikäystävällisyys mukaan digiyhteiskuntaan - Pankkipalveluselvitys 2020 \(pdf\)](#)

[Uutinen selvityksen julkaisusta Valli.fi](#)

Muutamia nostoja alustuksesta: toista kertaa tehtiin ja pankit olivat mukana valmistelussa, yli 2000 vastaajaa, itsenäisyyden merkitys raha-asioiden hoidossa on erittäin tärkeä asia. Vaikka kokee hoitavansa itse, saa ehkä silti apua joltain muuta, eniten omalta lapseltaan. Kolmasosa on tyytyväinen pankkiasioinnin sujuvuuteen., mutta aika suuri osa myös koki sen huonosti. Avovastauksissa erityisesti korostui ettei ole pankkiverkostoa, jonotuksen ja asiakaspalvelun puuttuminen/vähyyys. Korona on vaikuttanut arkeen, ei niinkään pankkiasiointiin. Yleisesti todettiin, että kaikkiin palveluihin tarvitaan mukaan ikä näkökulma. Ikäihmiset toivovat heitä tavoittavaa viestintää.

Keskustelusta:

- vinkattiin: <https://sosiaalisiaillmioita.blogspot.com/2020/12/vanhus-ja-pankki.html> gerontologisen sosiaalityön kirjoitus pankkiasioinnista ja jonottamisesta

-On hieno havainto, että ikä on tärkeä tekijä pankkipalveluissa. Tarve ymmärrettäville palveluille ja itsenäiselle rahankäytölle on myös yhdistäviä tekijöitä eri käyttäjäryhmille.

-Pankkipalvelut eivät ole haaste vain ikääntyville vaan myös alle 18-vuotiaiden pankkipalvelut on erittäin oleellinen kysymys.

-Lapsille pankit eivät ole tuttu konsepti ja rahan käyttöä harjoitellaan. Pankit tuovat mukanaan myös monelle lapselle ekaa kertaa digiarkeen byrokratian, tietoturvan ja tunnistautumisen.

-Myös erilaiset perhemuodot (esim. eroperheet) vaikuttavat siihen miten helposti digitaaliset pankkipalvelut ovat saatavilla lapsille.

Puheenjohtaja ehdotti että tästä asiasta voisi kirjoittaa myös mielipidekirjoituksen HS:lle.

7 Kevään pyöreiden pöytien valmistelusta

[Pienryhmien henkilöllistaus \(linkki\)](#) -> pienryhmiin voi edelleen ilmoittautua mukaan (pirre.laaksonen@vm.fi).

[Pyöreän pöydän suunnittelu ja muu materiaali Tiimerissä \(linkki\)](#)

Todetaan tulevat pyöreän pöydän tilaisuudet:

- Teema 2 Osaaminen ja taidot digitaalisessa yhteiskunnassa

- Ryhmän vetäjä Minna Piirainen, DVV
- Pienryhmä 2 kokoontuu 15.12. klo 14-15
- Ennakkokutsun lähetys ennen joulua jos mahdollista
- Pyöreän pöydän tilaisuus tiistaina 16.2.2021 klo 9-12

- Teema 3 Oikeudet digitaalisessa yhteiskunnassa ja palveluissa

- Ryhmän vetäjä Jussi Kivipuro, Unicef
- Pienryhmä 3 kokoontuu 15.12. klo 15-16
- Pyöreän pöydän tilaisuus keskiviikkona 19.5.2021 klo 9-12

8 Tiedotusasiat

8.1 Viestintäasiat

- viestinnän pienryhmään saa mieluusti tulla mukaan (ilmoittaudu pirre.laaksonen@vm.fi)
- suunnitteilla podcasteja
- blogeja saa mieluusti kirjoittaa – aikatauluslistalla tullaan laittamaan teille
- muistetaan kaikki jakaa tietoa mm. somessa #digiarkeen
- ota seurantaan Twitterissä [@VMuutiset](#), Instagramissa [VMuutiset](#), Youtubessa [Digi arkeen -soittolista](#)

8.2 Seuraavat kokoukset:

- 7. kokous torstai 21.1.2021 klo 9-12
- Osaaminen ja taidot digitaalisessa yhteiskunnassa pyöreän pöydän keskustelu tiistai 16.2. klo 9-12
- 8. kokous tiistai 30.3. klo 13-16
- Oikeudet digitaalisessa yhteiskunnassa ja palveluissa pyöreän pöydän keskustelu keskiviikko 19.5. klo 9-12
- 9. kokous tiistai 15.6. klo 9-12

8.3 Tiedoksi neuvottelukunnalle muiden tahojen järjestämiä tapahtumia

-

9 Muut esille tulevat asiat

- Sitra Labin haku : <https://www.sitra.fi/uutiset/sitra-labin-koulutusohjelma-tarttuu-demokratian-kapeikkoihin-hae-mukaan/> Sitra Lab etsii mukaan tiimejä, jotka pyrkivät laajentamaan tai vakiinnuttamaan yhteiskunnallisen osallistumisen muotoja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien kohdalla.
- 9.12. julkaistu avoimen hallinnon strategia https://avoinhallinto.fi/assets/files/2020/12/VM_Avoimen_Hallinnon_Strategia2030.pdf

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kaikkia lämpimästi kuluneesta vuodesta ja päätti kokouksen klo 11.04.

Liitteet	Liite 1 Pöytäkirja 12.11.2020 kokous (linkki Tiimeriin) Liite 2 Johtopäätökset pyöreän pöydän tilaisuudesta 29.10.2020 (linkki Tiimeriin) Liite 3 (Liite) Yhteenveto pyöreän pöydän keskustelusta Hyvinvointi ja osallisuus digitaalisessa yhteiskunnassa (linkki Tiimeriin) Liite 4: DigilN: Digisyrjäytyminen ja digipalveluiden käytettävyys (linkki Tiimeriin) Liite 5 Elinkeinoelämä-yhteistyön kehittäminen
Jakelu Tiedoksi	Neuvottelukunnan jäsenet, sihteeristö -